

Megyeri Edit Tünde

Akik gyufát árultak

(Regényrészlet)

Azon a napon, mikor húszéves lettem, azon a napon felnőttem. Nem akartam ilyen hirtelen felnőni, de nem kérdeztek meg erről.

Nyolcra beértem az egyetemre, loholtam Mimi után, nem volt kedvem a születésnapomat tanulással tölteni.

- Nincs igazság! Az embereket a születésnapjukon megilletné egy szabadnap, bárhogy is nézzük.

- Egyetértek. Sőt, a barátnőjük születésnapján is – nevetett rám.

- Na, mindegy, de legalább délután bemegyünk a cukiba, és megünnepeljük.

- Feltétlen! Konyakot iszunk...

- Vagy Bloody Maryt!

- Igen, az is jó.

- Fú, azért ijesztő ez a húsz év, el se tudom hinni. Húszéves vagyok – ízlelgettem a mondatot.

Otthon nagy ünnepséget tervezünk, eljön minden unokatestvérem, nagyszülők, nagynénik és nagybácsik meg persze keresztanyámék. Nem is fogunk egy asztalnál elférni, kölcsön kell kérni a nagymama kihúzható asztalát és a nagszobát teljesen átrendezni. Kinéztem egy szép szalvétadíszt, azt szombaton meghajtogatam. Olyan az egész, mintha hattyú szárnyai emelkednének a levegőbe, már ki is próbáltam, nagyon elegáns.

Anyu jó előre megbeszélte velem a menüt, hogy mindenből a kedvenceim legyenek. A szokásos diótortát kérem, amivel ismét fejtörést okozok nagymamának.

- Honnan vegyek márciusban diót? – dohog nagyanyám. – Ilyenkor már csak avasat lehet kapni.

- Nem baj, tessék megpróbálni. Csak van ebben a faluban valakinek pár deka rendes diója egy húszéves lány születésnapjára – biztatom őt.

Marhahúst sikerült szerezni, és a majonézek is csendben várják a sorsukat a hűtőben. Egyszóval minden nagyszerűnek ígérkezik. Dél előtt templomba

MEGYERI EDIT TÜNDE (1972, Nagyszőlős) író, pedagógus. Jelenleg a Rábaközben él. A *Bárka* és a *Magyar Napló* folyóiratokban jelentek meg szépirodalmi írásai.

megyünk, csak anyu nem jön, mert ő keresztanyámmal főzi a húslevest és egyebet.

- Legyen gomba és rántott hal? - kérdezi apám szeretettel.

- Az inkább szombaton legyen, mire haza jövök - mosolygok rá.

Biztosan hiányzom apunak is mióta Ungváron tanulok, de ő soha nem mondja, nem akarja, hogy emiatt szomorkodjak. Nincs, aki gombászni, horgászni járjon velem, és a sílécek is csak porosodnak a padláson. Ezeket morfondírozok, meg hogy rohan az idő, és ez milyen közhelyes, mégis milyen igaz.

Ma tehát születésnapom van, lépten nyomon puszikat kapok, apró ajándékokat nyomnak a kezembe. Pénteken lesz egy kis buli az ungvári barátokkal, elmegyünk egy diszkóbárba, éjfélig van a nyitvatartás, szombaton nincs iskola, táncolhatunk kedvünkre.

Nézem az ezüst karkötőt a bal kezemen, Mimi ezzel ébresztett. Széles karperec, akkora, mint a hüvelykujjam, belevéselte a monogramomat és két szívecsét.

Boldog születésnapot, Zsuzska! - mondta vidáman.

Az ablak előtti asztalon hatalmas vörös rózsacsokor állt, mellette az ékszeres doboz. Mimi mindig rám szól, hogy elverem a pénzt, de ő maga ajándékokra rengeteget költ, ilyenkor félre teszi a fukarságát, és roppant nagyvonalú. Ezért képes hetekig-hónapokig kuporgatni, hogy aztán a hozzám hasonló templom egerei zavarba legyenek, és soha ne tudják viszonzni a nagylelkű gesztust.

- Kávét is főztem, lásd kivel van dolgod!

És már hozza is a gőzölgő fekete aranyat.

- Ma két cukrot is tehetsz bele!

- Te vagy a világ legjobb szobatársa - mondom neki álmittasan.

- Azt hittem a világ legjobb barátnője... - kesereg mesterkélten.

- ...és a világ legjobb barátnője - válaszolom, aztán ölelkezünk, ahogy csak a lányok szoktak, és amit a fiúk nem is érthetnek.

Az egyetemi folyosó ma is roppant zajos, mindenki tülekszik, rengeteg ember megy jobbra balra, olyan az egész, mint egy népvándorlás. Olykor bámulom a tömeget, és történeteket találok ki róluk. De most ehhez nincs kedvem, hagyom hát, hogy a terem előtt szinte a falnak nyomjanak a sietős csoportok. Még nem nyílt ki az előadó ajtaja, még várni kell, nincs hová menekülnöm. Az örült hangzavarban, alig hallom Mimi hangját, ő rendületlenül beszél hozzám, én meg bólogatok. Hirtelen egy szál sárga rózsza bukkan fel a semmiből, celofánba van csomagolva, mellette aszparágusz, a celofánon fehér szalag.

- Boldog születésnapot! - Jácint néz a szemembe.

Egyáltalán nem vidám, inkább komor, mintha nem is köszönteni akarna, de inkább megróni ezzel a virággal.

- Köszönöm!

Fogom a virágot és esetlenül nyújtom az arcomat a puszira.

- Meghívhatlak kivételesen egy kávéra a születésnapod tiszteletére?

Meghökkenve állok. Nem is beszéltünk azóta az ominózus házibuli óta, ha csak tehettem került engem.

- Végül is ebéd után készülünk Mimivel a cukiba, ha gondolod...

- Nem gondolom, hogy Mimivel mennék a cukiba, már megbocsáss, Mimike - néz rá. - Én úgy gondoltam, hogy meghívlak téged, Zsuzsa, egy kávéra, mint mondtam az imént, a születnapod alkalmából.

- Végül is...miért ne? - hallom a hangomat - És mikor?

- Amikor mondod.

- Akkor menjünk most - vágom rá váratlanul.

- Most? - csodálkoznak mindketten.

- Most!

Jácint láthatóan meglepődik, talán végig fut az agyán, hogy éppen milyen órát készül miattam kihagyni, de egy másodperc múlva már helyesel, hogy persze menjünk most azonnal, induljunk is, mire várunk. Tereli előttem a tömeget, és közben próbál szóval tartani, folyton hátra-hátra néz, mintha kétségei volnának afelől, hogy valóban követem. Én meg hirtelen arra gondolok, hogy elmehetett az eszem, hogy ebbe beleegyeztem. De már nincs mit tenni, nem csinálhatok hülyét magunkból.

A kávézó nyirkos, bent dohány- és kávészag terjeng. Fázósan beülök a boxba, ahová Jácint vezet. Int a pincérnek és közben rám néz:

- Mit kérsz?

- Egy presszót.

- Két presszót és két konyakot - mondja határozottan.

- Nincs korán a konyakhoz? - kérdezem félve.

- Nincs.

A válaszban van valami keserűség, amit nehéz nem észrevenni.

- Nem hittem, hogy eljössz.

- Hú... hát, én se - mondom.

- De jó, hogy eljöttél.

Meghozzák a konyakot.

- Végteére is ma van a születnapom - próbálok bagatelizálni a helyzetet.

- Igen, Isten éltesse! - mondja, és már emeli is a poharat.

Koccintunk, aztán gyorsan felhajtjuk az italt, ami szörnyen marja a nyelvcsövemet, alig kapok levegőt, könny szökik a szemembe.

- Máris sírsz miattam, Zsuzsika.

- Nem sírok, csak nem szoktam reggelire konyakot inni.

Kellemetlenül érzem magamat, nem értem, mi ütött belém, hogy kerültem ide, miért fogadtam el a meghívást. Teljesen elment az eszem, hogy magyarázom ezt meg Alyknak? És Mimi is mit gondolhat most rólam? Tíz perccel ezelőtt még mondhattam volna, hogy ne haragudjon, de nem érek rá, vagy valami hasonló semmitmondó választ, e helyett itt ülök, és már is szabadulni szeretnék a kelepceből, amit magamnak teremtettem. Megszállt tán az ördög? Épp

a születésnapomon? Sosem értettem azokat a lányokat, akik egyszerre több fiúval kavartak, és akkor tessék.

Mindketten hallgatunk, én előre dőlök, lóbálom a lábamat, mintha hintáznék, bárcsak hoznák már a kávé, igyuk meg, aztán menjünk vissza az egyetemre. Közben érzem, hogy Jácint engem néz.

- És mi a terv, lesz nagy buli? - szólal meg végre.

- Nagy buli az nem, páran elmegyünk táncolni.

- Akkor akár én is mehetnék - mondja kihívóan.

Felnézek rá, úgy kérdezem:

- Tulajdonképpen miért vagyunk itt?

- Mert ma van a születésnapod - válaszolja, de közben int a pincérnek. - Még két konyakot.

- Ne haragudj, én nem kérek, túl korán van, vissza kell mennem, és amúgy sem szoktam ennyit inni. Köszönöm a rózsát meg mindent, de szerintem ennek semmi értelme, te is tudod...

- Lehet - szakít félbe -, de most egy fél órára hadd higgyem azt, hogy mégis van.

Közben meghozzák a kávé és a második kör konyakot. Leszegett fejjel kavargatom a feketét, ideges vagyok a helyzet miatt, nem akarom ezt a kellemetlen szituációt, amibe beleugrottam, de tudom, hogy már késő. Megpróbálok témát váltani:

- Hogy vannak a szüleid, és hogy van az öcséd?

- A szüleim köszönik jól, kár, hogy ritkán látnak. Mátyás meg nem az öcsém, vagy hát nem tudom, hogy kettőnk közül ki az idősebb, ezt nem árulják el a szüleink.

- Bocsi, csak a különbség miatt...

- Igen, igen, én vagyok a nagy, aki elszívta a másiktól a táplálékot.

- Nem úgy értettem.

- Zsuzsa, ne beszéljünk mellé. Én szerelmes vagyok beléd. Rettenetesen szeretlek, nincs mit tenni, ez van.

Meghökkenek ettől a mondattól, megint alig kapok levegőt. Amit mások alig mernek kimondani, ez itt velem szemben csak úgy az asztalra köpi, hogy fulladjak meg tőle. Elment ennek az esze, de nekem is, hogy idejöttem. Hogy szúrhattam el ennyire a saját születésnapomat?

- És úgy érezted, hogy ezt ma kell elmondanod? - kérdezem halkán.

- Nem bírtam tovább.

- Köszönöm a kávé, de most már tényleg mennem kell.

Szedelőzködöm, Jácint megfogja a kezemet, végig simítja a karkötőt, megáll az ujjá a monogramomon.

- Négy betű, másnak kettő is elég lett volna.

- Nem tehetek arról, hogy így hívnak. Engedj el, légy szíves és hagyjuk ezt. A virág kedves dolog, de a többit tekintsük úgy, hogy meg sem történt.

- Szép Zsuzsanna - mondja, és még mindig fogja a kezemet. - Jobb szeretném, ha Kelemen Zsuzsanna lennél.

A szemembe néz, úgy mondja, mint aki nem fél semmitől.

- Te nem vagy normális, már ne is haragudj. Nem is ismersz, azt se tudod, ki vagyok.

Kitépem magamat a kezéből, és ott hagyom. Az egyetemig csak egy saroknyi a távolság, két kört kell mennem, hogy lenyugodjak. Benyitok az előadóterembe, már javában tart az óra. Próbálok észrevétlenül leülni a hátsó sorban, a szívem olyan rettenetesen kalapál, hogy úgy érzem mindenki hallja. Mimit keresem a szememmel, de nem találok.

Pont a születésnapomon kell nekem is ilyen galibába keverednem. Utálok, ha bárkit vissza kell utasítani, utálok, ha olyan helyzetbe hoznak, amikor ez elkerülhetetlen.

Meghibbant ez a Kelemen, a fejébe szállt, hogy az apja orvos, és mindenük megvan.

Nem tudok az előadásra figyelni, mikor véget ér csak kíváncsorgok a folyosóra. Már elszállt a jókedvem, oda a hangulatom, dühös vagyok, és sírni tudnék.

- Na, mi volt? Mesélj - Mimi karol belém, és húz az egyetemi büfé felé.

Az átjáró udvaron cigiznek páran, talán nekem is azt kéne tennem. Szédelgek a reggeli konyaktól meg a Jácint jelenetétől, de azért tövéről hegyire előadok mindent.

- Mondtam, hogy szerelmes beléd.

- Én meg mondtam, hogy nem érdekel. Alykot szeretem.

- Pedig lehetnének akkor ketten doktornék...

- Kelemen fizikus... Az apja az orvos.

- Ja, persze, persze, igazad van.

- Mimi, hagyd a bohóckodást, ez most komoly dolog.

Velem ellentétbe Mimi nagyon élvezi a sztorit, szerinte szenzációs, hogy egy fiú ennyire bomlik utánam, hát, nekem inkább kellemetlen, szinte hányingerem támad az egésztől. Bárcsak már délután lenne és jönne Alyk, úgy beszéltek meg, hogy a gyalogjáró hídnál találkozunk. Ma a bábszínházban van valami kihelyezett órájuk, oda megyek elé.

A szerelem nem egykönnyen gyógyítható betegség - gondolom, és kínomban felnevetek.

Eszembe jut nagyanyám, aki pár éve hasonló kellemetlenséget élt át.

Egyik délután épp a csirkéket etette, esős ős volt, sárban tocsogott a tyúkudvar. Én mentem ki a kiskapuhoz, amikor becsengettek; egy finom idős úr állt előttem, látszott, hogy nem a környékünkről való, a ruházata is idegen, talán magyarországi, esetleg osztrák vagy német.

- Szabó József - mondta, miután felvilágosított, hogy nagyanyámat keresi.

- Szép Zsuzsanna - mutatkoztam be. - Máris szólok neki.

Azzal már futottam is nagyanyámért.

Az udvar hosszú, a kert még hosszabb, kiabálok, hogy nagymama, nagymama, jött valaki, de nagyanyám nem felel. Szaladok le végig az őszi szántáson, majd kitörök a lábam, mama sehol. Hová lett az én kedves nagyanyám, mikor egy ilyen különleges látogató várja? Nem fért a fejembe, ki lehet ez a Szabó József, és hová tűnt nagyanyám.

Már visszafelé jöttem csüggedten, mikor megláttam őket. Nagyanyám épp a tyúkok alól a trágyát szedte ki, a vendég meg a háta mögött csak állt, álldogált egy darabig, aztán halkán köhintett. Nagymama megfordul, hirtelen nem tudja hová tenni a jövevényt. Aztán döbbenet nézi a férfit, mint egy látomást, elfehéredik, nagy nehezen feltápászkodik, de rögtön neki is dől a csirkeólnak, a kezét a kötényébe próbálja törölni.

- Nem akartam úgy elmenni, hogy ne keressetek meg - mondja az idős bácsi.

Nagyanyám meg csak sápad, meg se mozdul, fává vált, mint a mesékben. Valahogy mégis összeszedi magát, megszólal fátyolos hangján:

- Szaladj csak, lyányom, vezesd a vendéget be a házba, tégy fel egy kávé, máris jövök én is.

Én meg oda ugrok, ajánlkozok a látogatónak, hogy csak kövessen, jöjjön bátran utánam, itt jobbra a diófa mellett, aztán át a szőlőlugasok alatt, fel a tizenhat lépcsőfokon és már bent is vagyunk. Leültetem a szobában, de közben szóval tartom kintől, amíg főzöm a kávé. Nagymamára gondolok, hogy most mennyire restelkedhet a piszkos ruhája miatt, a gumicsizma és a főkötő se a lelegegánsabb. De ki lehet ez a férfi, akitől így megdöbbsz, és mit akarhat nagymamától? Megkérdezni persze nem merem. Mintha a fejembe látna, már mondja is.

- Hallottál már Szabó Katinkáról?

- A jégtáncosról? - kapom fel a fejemet.

- Igen, róla. Tudod, indult az olimpián is.

- Hát, hogyne hallottam volna? Ki ne hallott volna róla? Mindenki ismeri - válaszolok lelkendezve.

- Ő az unokám - mondja szerényen.

- Kicsoda a bácsi unokája? Az a Szabó Katinka? Ezt komolyan tetszik mondanod? És nagymama ezt tudja?

Elkerekednek a szemeim a hallottaktól. Hát, persze, mondta, hogy Szabó. Na, de ki gondolt volna erre? Átlagos név, minden második ember lehet Szabó. Kész regény, ami itt zajlik. Felidézem Szabó Katinkát, ahogy futja az olimpiai kürtt abban a mesés magyaros ruhában, hihetetlennek tűnik az egész, szól a Liszt-rapszódia. Mennyire sírtam, amikor lecsúszott a dobogóról, most meg itt ül a nagyapja a másik szobában, finom szövet kabátját az imént akasztottam fel, még érzem az elegáns parfüm illatát. Ekkorra belép nagymama, már kicsit rendbe szedte magát a nyárikonyhában, nézem az arcát, biztosan ott mosta meg a hideg vízben, most nem olyan sápadt, mint pár perce, inkább csak szomorú.

- Rendben, Zsuzsikám, mehetsz, szaladj haza, anyád biztosan vár.

Se bemutatás, se dicsekvés, mint máskor, hogy milyen szép és okos vagyok. Semmi. Egyszerűen ki vagyok téve. Persze, hol állok én egy Szabó Katinkához, nincs mivel dicsekedni. Azért elköszönök a különleges vendégtől:

- Viszontlátásra, örülök, hogy megismertem! Üdvözlöm az unokáját, és adja át, hogy mindig neki drukkolunk.

Csak mikor már kilépek az ajtón, akkor jut eszembe, hogy meg kellett volna kérni nagymamát, szerezzen Szabó Katinkától egy autogramot, ha már láthatólag ilyen jól ismeri a nagyapját. Ez jut most az eszembe meg a történet, amit később nagymama az egész családnak elmesélt. Szabó József gyakorlaton volt a mama édesapjánál, akkor már a jogi egyetem utolsó éveseként. Szobát is nagymamáméktól bérelt. Azon a nyáron lett mama tizenhét, és hát Szabó József halálosan beleszeretett. Mire letelt a gyakorlat, megkérte a kezét a dédapámtól. Dédapám behívatta a lányát, és rámutatott a kérőre:

- Na, kislányom, akkor döntsél te. Ellenedbe senkinek nem adom a kezed, még ha emellett a Jóska mellett életed végéig úriasszony lehetnél is.

Nagyanyám saját elmondása szerint sírva fakadt, annyira szégyellte magát a helyzet miatt, hiszen eszébe se volt neki még férjhez menni, udvarlója se volt mind azideig. Nem is látták többé Szabó Jóskát. Mások mondták, hogy direkt kérte magát Abaújba, hogy felejtse az én kökényszemű nagyanyámat.

- Nem ő volt az igazi - szögezte le szomorúan nagymama, mikor a furcsa idegenről faggattam. - Még sok évnek kellett eltelnie, hogy nagyapáddal találkozzak. De megérte, akkor is, ha komisz volt, akkor is, ha itt maradtam, és parasztasszony lett belőlem.

Szabó József később neves ügyvéd lett Miskolcon, elvette egyik kollégája lányát, aki aztán szült neki két fiút, az idősebb lett Szabó Katinka apukája. Megjárta a világháborút, és a határok lezárása után soha többé nem jött Ugocsába. Egészen addig a sáros őszi napig.

Ezek szerint mindenkinek lehet az életében egy Kelemen Jácint, aki gyógyíthatatlanul szerelmes még akkor is, mikor azt hinné az ember, hogy rég elfelejtették.

Vera fut a folyosón, kezében csomag.

- Én is hoztam neked valamit - mondja, és három nagy pusztit nyom az arcra. - Bontsd ki! Rajta, nézd meg mi az, remélem örülsz majd!

Lehámozom a csomagolást ott a folyosón, Vera arca kíváncsian ragyog. Végre meglátom a könyvet: Lermontov-összes, díszkötésben.

- Na, mit szólsz? Tetszik?

- Ó, hát ez egyszerűen csodálatos - megölelem, a két kötet közben a kezemben, azzal veregetem meg tréfásan a vállát.

Gyönyörű mélykék borító aranyozással, azonnal keresem a kedvenceket: Mciri, A költő halála, Korunk hőse - sok-sok csodás költemény, a szívemnek oly kedvesek, minden itt van most eredetiben.

- Szkázi-ká, gyógyá, vegy nye dárom, Moszkvá szpáljonnájá pozsárom, francuzu otdáná? - kántálom vidáman.

- Istenem, már csak ez hiányzott - sóhajt fel Mimi. - Most aztán hajnalig égeti az olvasólámpát, nem hagy engem se aludni. Nem tudtál volna neki valami ártalmatlanabb ajándékot adni?

- Mint például egy karkötő? - vágok vissza, és már dicsekszem is Verának az ékszerrel, mutatom a gravírozást, de arról hirtelen megint eszembe jut a Jácint féle affér. „Jobb szeretném, ha Kelemen Zsuzsanna lennél” - visszhangzik a fejemben. Észre sem veszem, ahogy elkomorodom.

- Valami baj van talán? - kérdezi Vera.

- Á, dehogy. Csak a fejem megfájdult. Igazságtalan, hogy pont a szülinapomon.

Már szürkületben érek a Bábszínház térre, lehült a levegő, mintha hófelhők készülődnének. Soha nem lesz tavasz, úgy érzem. Be-bekukkantok a színház ajtaján, emberek jönnek-mennek dideregve, de Alyk sehol. Öt óra van, a megbeszélte idő, a hídon hömpölyög a tömeg, mindenki siet valahová. A téren felkapcsolták a lámpákat, holott még világos van. Remélem, nem kell túl sokáig várnom, mert tavasz ide vagy oda, az Ung felől hideg szél tépi a hajamat. Végre meglátom az egyik csoporttársát, ahogy kilép egy bábbal a kezében. Fáradtan fordul a híd irányába, felém néz, éppen csak biccent, és megy is tovább.

Lassan telnek a percek, a meleg szobámra gondolok. Víztócsák mindenütt a téren, míg várakozok, nézem a bennük visszatükröződő képeket. Egyikben egy fél lámpa, a széle elfolyik, ahogy a víz fodrozódik. A másik tócsában egy hirdetőtábla részlete; nem lehet elolvasni a betűtöredékeket. A legtöbb tócsában az elrohanó emberek színes sziluettjei váltakoznak. Hullámozó tócsák, bennük hullámozó emberek.

Csak jönne már Alyk, igazán nincs kedvem tovább itt dideregni. Mi ütött belé, nem szokott megvárakoztatni. Most már célzottan figyelem a színház kijáratát, de sehol senki. Hangosan repülnek fel a galambok a közelben, megriadtak valamitől. Hol alszanak vajon, ha leszáll az éj? Végre ismét nyílik az ajtó, egy ismerős lép ki, megszólítom:

- Szia, Alyk még bent van, nem tudod?

- Szia! Alyk? Nem, ma nem is jött suliba.

Ezen meglepődöm, Talán valamit félreértettem? Becsapottnak érzem magamat, az órára nézek, mindjárt fél hat, nincs értelme tovább várni, végtére is én vagyok a szülinapos.

Hazafelé veszem az irányt, végig azon gondolkodom, hogy hová lehetett Alyk, és miért pont a szülinapomon? Egyáltalán nem jellemző rá, hiszen mindig pontos és egyenes, hogy felejtette el a mai találkozót, teljességgel érthetetlen. Végre felérek a domb tetejére, kicsit kifújom magamat. Egész nap cipeltem a Lermontov-köteteket, most érzem, hogy leszakad a karom. Bekanyarodok a templom mellett, és már látom, hogy valaki áll a kapunk előtt, cipőjével az aszfaltot rugdalja. Alyk, nevetek fel. De bolond, meg akart lepni, én meg majd frászt kaptam, amiért nem találtam.

- Szia! - integetek neki, és az utolsó métereknél futásnak eredek.

- Szia, drága! - mondja, ahogy a nyakába ugrok.

Akkor látom meg a falnak támasztott hatalmas csomagot.

- Jesszusom, mi ez??? Miért kellett ekkora ajándékot venni? - sápítozok, de közben majd szét vet a boldogság.

- Nem vettem, Suzy. Ezt neked készítettem.

- Nekem egy kép?

- Neked egy kép. De nem akármilyen. A te portréd. Mondtam, hogy időre elkészül.

- Atya ég! Induljunk befelé, mutasd, látni akarom végre.

Erre nem számítottam, hogy ilyen fantasztikus ajándékot kapok, úgy érzem, a világ forog velem. Mi ez, ha nem a legszebb szerelmi vallomás? Nyitom is a kaput, de annyira izgatott vagyok, hogy összekeverem a sötétben a kulcsokat, közben be nem áll a szám, mesélem, hogy kitől mit kaptam, meg hogy vártam rá a Bábszínház téren, de nem számít, már értem miért nem jött. Igazán megmondhatta volna, habár így még nagyobb a meglepetés. Végre kinyílik a vasajtó, nyomulok előre, de Alyk gyengéden megállít. Megölel, megcsókol, olyan puhán, ahogy csak ő tud.

- Várj egy kicsit, még ne menj be. Mondanom kell valamit.

Vészjóslóan rekedt a hangja, megriadok.

- Suzy... - az arcát a tenyerébe temeti. - Hú, de nehéz ez, a kurva életbe.

- Micsoda? - kérdezem rémülten.

- Amit most mondanom kell.

- Nem kell semmit mondanod. Csak annyit, hogy boldog szülinapot, és menjünk be.

- Várj, ne menj sehová... Suzy...

Nagy csend van. Már besötétedett, az udvarunk koromfekete, az orromig sem látok. Mégis arra felé nézek, nem fordulok vissza. Nem akarom látni Alyk arcát. Csak induljunk, jöjjön utánam, ott a meleg szobában minden rendben lesz. Minek itt állni a hidegben?

- Én elmegyek. Elutazom - hallom a hangját.

Szinte megpördülök, úgy nézek rá. Szóval csak ennyi, nem jön a pénteki buliba, én meg már...

- Nem baj, nekem sincs igazán kedvem a bulihoz - hazudok sután.

- Nem erről van szó.

- Hát, akkor miről?

- Meg kell, hogy értsd, ez egy nagyon bonyolult történet és egy olyan lehetőség, amit nem szalaszthatunk el.

- Milyen lehetőség?

Ahogy elkezd beszélni monoton hangon, nem tudom mikor, melyik mondatnál, de egyszer csak kívül kerülök a testemen, szállok az utcán, lebegek kettőnk fölött. Látom magamat oldalról, látom Alykot, a repkényvel befutott házat, a falnak támasztott képet, rajta vastag papírcsomagolás spárgával átkötve. Míg beszélsz, az jut eszembe, hogy a kép nagyobb, mint én. Valami zöldkártyát emleget,

meg Amerikát, kisorsolták őket, ez egy elképesztő lehetőség, nem hagyhatják ki. A barátaik játszottak ezen a játékon, most aztán szabad a beutazás, letelepedési engedélyt kapnak. Tudhattam, hogy ennek ez lesz előbb-utóbb a vége. Itt felemelem a fejem és azt kérdezem:

- Mi?

- Hát, ez. Ez, hogy kivándorlunk Amerikába. Végére is tisztában voltál velem, hogy zsidó vagyok.

- És akkor mi van? Én meg magyar vagyok - mondom szárazan.

- Pontosan. A te utad is máshová vezet, és az enyém is. Te se gondolhattad komolyan, hogy nekünk van közös jövőnk. Hiszen ezerszer elmondtam, hogy nem akarok ebben a rothadó országban maradni.

Én meg még féltettem Debrecentől.

Hallom, hogy folytatja, mint egy betanult hamis monológot:

- Itt csak éhen halnánk, és megutálnánk egymást.

Nem válaszolok semmit, dühösen kiabálni kezd:

- Talán, ha egy másik helyre születünk, minden máshogy alakul. De nekünk ez jutott, Suzy. Nekünk el kell innen mennünk, ha valamire vinni akarjuk. Neked is azt kívánom, hogy legyen egy ilyen zöldkártyád, amivel megszökhetsz ebből a reménytelenségből.

Most bevillan, hogy a világvégére is vele mennék, még Amerikába is, pedig tériszonyom van, és félek a repüléstől. Mintha olvasná a gondolataimat.

- Drága, kicsi Suzy... - meg akar ölelni, de magam elé tartom a karjaimat. - Drága, kicsi Suzy, te egy ajándék leszel bárkinek, aki majd feleségül vesz.

- Akkor vegyél feleségül - mondom mereven.

Most már a szemébe nézek, figyelem az arcát, ahogy megváltozik, mikor válaszol.

- Nem lehet. Te is tudod, hogy nem lehet... Nem lehet, mert te egy gój vagy... És én nem vehetek el egy gójt.

Lassú nehéz pelyhekben esni kezd a márciusi hó. Ma van a születnapom, a tavaszi nap-éj egyenlőség napján. Minden évben dupla boldogság önti el a szívemet, mert az én születésnapomon már egyenlő a nap hosszúsága az éjszakáéval. A fény legyőzte a sötétséget.

- Suzy, figyelsz rám?

Egészen június huszonegyig hosszabbodnak a nappalok. Akkor aztán jön a Szent Iván-éj, a szlávok nagy népi ünnepe. Tüzeket gyűjtanak, azon ugrálnak át, kivilágos kivirradtik mulatnak.

- El kell búcsúznunk, nem jövök többé. Vasárnap már New Yorkban leszek. Az iskolát se fejezem be, úgy sincs semmi értéke ennek a diplomának. Ott ezerszer több lehetőségem lesz a művészi fejlődésben.

Azt mesélik, hogy a nyári éjszakákon folyami tündérek csábítják el a fiúkat, azok meg csak mennek a gyönyörű énekszó után egyre mélyebbre és mélyebbre, míg bele nem fulladnak a vízbe.

Hátat fordít nekem, elindul. Nem tudom, honnan jön a hang, pedig az én hangom, megismerem. Magyarul beszélek, magyarul mondom a sorokat.

*A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni,
Akarsz-e mindig, mindig játszani,
Akarsz-e együtt a sötétbe menni,
Gyerekszívvvel fontosnak látszani,*

Megtorpan, csodálkozva néz rám. Felemelem a nehéz képet erőlködve cipelem.

*Nagykomolyan az asztalfőre ülni,
Borból-vízből mértékkel tölteni,
Gyöngyöt dobálni, semminek örülni,
Sóhajtvá rossz ruhákat öltetni?*

- Suzy, nem értelek... - mondja.

Soha nem is értettél, gondolom én. Becsukom a vaskaput, a sárga utcai lámpára nézek, a boldogság színére, az emlékeimre itt bent a szívemben.

*Akarsz-e játszani mindent, mi élet,
Havas telet és hosszú-hosszu őszt,
Lehet-e némán teát inni véled,
Rubin-teát és sárga páragózt?*

Vonszolom a képet a hosszú udvaron, latyakos a járda a tavaszi hózáportól. Most már folynak a könnyeim, elcsuklik a hangom, de csak mondom tovább, szavalok magamnak, siratom magamat. Mire Mimi ajtót nyit, nem marad más csak az utolsó sor:

S akarsz, akarsz-e játszani halált?